

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr

Előfizetési díj:

Egész évre 2 ft. — Félévre 1 ft.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltér petit sora 10 kr.

Uj polgármester és uj rendőrkapitány.

Zenta, jan. 12.

(V. S.) Gombos Gábor volt polgármester leköszönése folytán megüresedett a tövisekkel kibélelt bársonyszék. Gombos ur neve több tekintetben meg lesz örökitve városunk történetének lapjain s jó czélu igyekezetét, ernyedetlen szorgalmát elvitatni nem lehet.

De hát hiába! mindenkinek eleget tenni, mindenkinek egyformán kedvező igazságot szolgáltatni teljesen képtelenség s még a jó Istennek legtudósabb s legbölcsebb bírāja sem képes a perlekedő felek mindegyikét azok ohajtása szerint kielégíteni. Hát még Zentán?!

Üdvöztönk olajának is volt megirigyelője és pedig saját tanítványa, ki felkiáltott: mire való e vesztegetés? Ebben a mi össze-vissza kavart szerencsétlen városunkban ki tudna hát egyenlően igazságot szolgáltatni, hogy a vesztés fél megelégedését is megnyerhesse?

Bizony, városunk polgármesteri pirosbársony széke nem damaskusi illatos rózsákkal, de igenis az egyenlenség, a polgári viszálykodás sulyosan sértő tuskéivel van megrakva s szerencsés az a bennülő bátor férfiú, ha elszánt önfeláldozását tovább nem bírva, ép testtel és sértetlen becsülettel tud kimenekülni belőle.

Már néhány hónapja hallottuk egy köztisztviselőben álló férfiú nevét említetténi,

ki eddig is városunk egyik legmagasabb, de igen terhes tisztviselői állását ernyedetlen szorgalommal töltötte be, s tapasztatos hivatalos ítéleteivel általános tiszteletet szerzett magának.

Ez az elszánt férfiú, ki rendőrkapitányi díszes állását a tuskés pirosbársony polgármesteri támlásszékekkel cserélte fel, Boromisza János ur. Az egyhangu közbizalomnak engedett, midőn a terhes munkára bátor volt vállalkozni és a herculesi nehézségekkel megküzdéni.

Helyébe rendőrkapitányává megyei főispánunk Rezsnyei Aurél szolgabíró urat nevezte ki törvényadta jogánál fogva.

Mit remélhet e két férfiutól Zenta városa? Mindkettő régen ismeretes hivatalbeli pontosságáról és erélyéről, ebben a tekintetben teljesen nyugottak lehetünk. Városunk iránt érzett s több ízben tanúsított őszinte szeretetüket biztos zálogául vehetjük közérdekeink iránti érdeklődésöknek és az ezek irányában kifejtendő munkásságuknak.

De mi ennél is többet várunk, remélünk sőt talán követelhetünk is. Mindkettő mivel, a társaságban közkedveltségű egyéniség, kik pártos városunkban minden részről köztisztviselőnek örvendenek s kiknek ugyszólván nincsenek és nem is lehetnek ellenségeik. Várjuk tehát és reméljük is, mikép egy hivatalos mint személyes befolyásukat arra fogják első irányba is felhasználni, hogy a meghasonlott sziveket kibékítve, Zenta város polgárságát, főképp annak értelmiségét egy táborba vezetik. Ha sikerülni fog nemes törekvésök, úgy

sokat szenvedett városunk újra fel fog virágozni.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Alapítási tervezet.

1. Ő es. és apostoli királyi Felségének 1887. évi szeptember hó 6-án Nyitrán kelt legfelsőbb elhatározása alapján a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága által a nagyméltóságú m. kir. miniszterium nevében 1887. szeptember 17-én 38335. sz. a. kiadott engedélyokmányával alulírottak engedélyt nyertek és kötelezettséget vállaltak arra, hogy a m. kir. államvasutak szabadkai állomásából kiindulva Zentán át Ó-Becség és Zentáról a m. kir. államvasutak szeged-szabadkai vonalán fekvő Horgos állomásig vezető helyi érdekű gőzmozdonyu vasutat megépítsék és azt az engedélyokmány hatályának tartama alatt szakadatlanul üzletben tartásák.

2. Az engedélyokmány 21. §-ában nyert jogosultság alapján alulírott engedélyesek a vasut megépítése és forgalomban tartása, nemkülönb az engedélyezett vonallal összefüggő h. é. vasutakra engedélynyerés és ez esetben való kiépítés és forgalomba helyezés czéljából részvénytársaságot alapítanak.

3. A társaság tartama 90 év.

4. Székhelye Budapest (eng. okm. 21. §.)

5. Engedélyesek mindazon jogokat és kötelezettségeket, melyeket az engedély okmányával a korábbi és későbbi engedélyezési tárgyalások által szereztek, illetőleg magukra vállaltak, továbbá a vasut létesítése tárgyában kötött szerződéseket vagyis azon szerződést és pótszerződést, melyet Gregersen G. és fiai, Gfrerer Miklós és

TÁRZA.

Az én hugocskám.

Mikor néhány évvel ezelőtt elváltam tőle, még csak fejletlen, taeskó lányka volt az én Ilus hugom. Alakja hirtelen nőtt, nyurga, magas és csupa szöglet. Mozdulataiban semmi kellem de annál több tétovázás, ügytelenség, zavar. Keble még csak fejlődni sem kezdett, s szeméit, melyek pedig már akkor is szépek, csillogók voltak, állandóan eltakarta pilláival. Csak nagy ritkán merte egészen kerekre nyitni azokat, s körülnézni, akkor is elpirult fülig, s zavarba jött, ha rajta kaptuk, s azzal csufoltuk, hogy kíváncsi.

De én szerettem őt. Mert aranyos jó szive volt, s hozzám végtelenül ragaszkodott. Pedig minő pajkos, haszontalan rossz kölyök voltam én akkor. Törtém, zúztam, rontottam, bontottam mindent, s örömem akkor érte el tetőfokát, ha másnak bosszuságot okozhattam.

És ha már senkit sem bosszanthattam, ha

minden mulatságból kifogytam, akkor Ilusra vettem magamat, s valóságos inkvizitori kegyetlenséggel bosszantottam őt végig. Ilyenkor sirni kezdett, s sirt keservesen, szakadatlanul, fájdalmasan egész estén, sőt egész éjjelen át.

Hát biz ez nagy szivtelenség is volt tőlem. Mert Ilus úgy magyarázta ezt, hogy mi nem szeretjük őt, s hogy ő nekünk terhünkre van. Az én kis hugocskám ugyanis csak névleg volt hugom, tényleg nem. Még ugyszólván rokonom sem. Csak nagyon, nagyon távolról. Mint apátlan, anyátlan árva került hozzánk picizni korában, és ott nőtt fel velem együtt, mindenben osztva azt a sorsot, mely nekem jutott osztályrészemül.

Mindnyájan szeretttük őt nagyon. Én is. Tudta ezt ő is jól, de olyankor, ha bosszantottam, még is eltelt kis szive keserőséggel.

Persze, hogy mikor aztán könyezni láttam, s láttam azt is, hogy fájdalma mély és igaz, nagyon megszántam őt. Hozzá simultam, lecsókoltam könyeit, s bocsánatáért könyörgtem. És ő megbocsátott mindig Szívében nem tartott meg a haragból semmit. Nem volt bosszuálló, s kedvemért még könyes arccal is mosolyogni kezdett.

Sőt bocsánatában annyira ment, hogy még csak akkor sem viszonzta azt a sok méltatlanságot, a mit én vad perceimben vele szemben elkövettem, mikor alkalma lett volna rá. Pajkos, kicsapongó, szilaj fiú létemre gyakran követtem el olyat, a miért megbüntettek. Majd az iskolában csuktak el ebédre, majd meg otthon ítétek koplalásra. És ilyenkor az én Ilus hugocskám volt mindig az, a ki titkon, lopva félretette a szájától megvont falatokat, s mikor aztán senki sem látott bennünket, akkor megtraktált vele.

Oh, milyen szörnyű módon hálálkodtam én ilyenkor! Megfogadtam szentül, hogy soha sem fogom többé bántani, bosszantani. Persze, hogy azért, a mint legközelebb ismét elragodott ostoba természetem, megint csak nem nyugodtam addig míg könyek nem toltak a pilláira.

És mikor aztán megérkezett annak az ideje hogy elváljunk egymástól, válásunk keserves s fájdalmas volt.

Ő zárdába ment, én pedig, a ki négy évvel idősebb voltam nála, felmentem a fővárosba, hogy tovább folytassam tanulmányaimat.

Gyakran gondoltam rá még azután is. És a

Wulff Emil építési vállalkozókkal a vasút megépítése iránt kötötték, minden fenntartás nélkül változatlanul kötelezőleg átutazzák.

6. A részvénytársaság az előző pontban felsorolt jogok és kötelezettségek engedélyezését és átutazását elfogadja.

7. A társaság alapítókja 4.412.000 forintból

$\frac{2}{5}$ rész = 1.764.800 forint törzs-

$\frac{3}{5}$ rész = 2.647.200 forint elsőbbségi részvényekből fog beszereztetni

(Folytatjuk.)

Közyűlési tudósítás.

Zenta város képviselőtestülete f. é. január havi rendes közgyűlést 10-én tartotta meg, mintegy 100—120 képviselő jelenlétében.

E közgyűlésről szóló tudósításunk csupán a tárgysorozat fontosabb pontjairól ad ismertetést. Jövőre azonban ez egészen teljes lesz, mert a közgyűlésekre lapunk ezennel külön megbízottat küld fel a terembe, hol — közömet érte a város tek. képviselőtestületének — a „Heti Lap” részére is állandó tudósító asztal ön felállítva.

Állásponturnk körvonalozásaként megemlítjük e helyt még azt is, hogy tudósításunk a felfolyandó közgyűlésekről mindenkor szöguru tárgyalagos lesz, távol minden egyéni megjegyzésektől és felfogások nyilvánítsától. A képviselőtestület mikénti működéséről nyilvánítni szándékolandó külön-külön birálatok elmondására lapunk más tere áll a n. é. közönség rendelkezésére, mit igénybe vehet — sőt igen óhajtnk és kérjük, hogy minden köz- és társadalmi ügy czéjéből legyen is igénybe városunk minden értelmes s tisztelt polgára — pártkülömbőség nélkül.

Ezeknek előrebocsátása mellett felvesszük tárgyunk tulajdonképi fonalat: a közgyűlési tudósítást.

I. Az egész városi lakosságot kiválóan érdeklő tárgyak elsejre a vasút-ügye volt. A közgyűlési tárgysorozat 3-ik pontja ugyanis így szólt: „Előterjesztése Schmausz Endre vármegyei alispán ur 1878. évi decz. 27-én kelt 27.331. alisp. sz. rendeletének Zenta város közönsége által vasútépítés czéljaira megajánlott 200.000 forintnak leandó beszerzése iránti határozat; továbbá a vasúti igazgatóságba Zenta város részéről kiküldendő egy tagra nézve teendő hármaz kijelölés fogantatása végett.”

Többeknek felszólalása mellett határozatott, miszerint: mindaddig, míg a legfelsőbb hatóság az „Alispáni tervezet” úgy az egész vonak, valamint az összes épület-terveket a városnak meg nem küldi, — addig viszont a város függöben tartja a megszavazott 200.000 forintnak kérdését.

II. Második fontos tárgya volt a január havi közgyűlésnek: „A választás alá nem eső városi

képviselők f. 1889. évre érvénynyel birandó névjegyzékének kiigazítása végett a mult deczenber havi közgyűlés 324. sz. határozatával újabb küldöttség indokolt jelentésének előterjesztése.

Az 1889. évre, a virilisták közül kihagytni határozatott: a) vagyonnal nem rendelkezői okból: Gombos Gábor és Ignác, Partetich Félix Dimitrievics Mihály, Fehér Imre, Dr. Milkó Ignác, Budai László, „Keresztény önszegélyző szövetkezet”, Boros Imre. — Halálozás és örökösödés nem kellő rendelkezése miatt: Czintola Antal özvegye, Szabó Ferencz, Zagoricza Mózes, Popov Mihály özvegye, Popov Koszta, Ország Mihály. — c) Irni és olvástani nem tudók gyanúnt kihagyttak: Veréb János, Kadvany Mihály, Pecsárszky Milkó, Jankovits István, Puskás János, Bursi Albert özv. Tóth Mihály József, Tóth Menyhért Kurta, Kendi Mészáros Antal, Bárány József, Barna András, Szegedi István, Tóth Ferencz, Kalnár István. — d) Egyeb okok miatt kihagyttak: Bergel Lajos, Viszy József, Czehe Győző, Bárány Lukács, Dudás Lajos. Összesen 34. Az ekként kiigazított virilista-névjegyzék — a képviseleti gyűlés határozatának esetleges megfellebbezése czéjéből — a városházán 14 napig nyilvántartandó lesz.

III. A most elmondottakon kívül a több lényegtelen tények közül felemlitendőnek tartjuk még a közgyűlés azon határozatát, mely szerint a zentai „Gazda-kör”-nek a létenyésztesre megszavazott évi 150 forintnyi összeget beszünteti.

r. t.

A családi nevelés ferdeségeinek orvoslása a népiskolában.

(Folytatás.)

Megtörténik, hogy a gyermek — mintán megszokta a tanulók társaságát — elszólja magát, sikamlós kifejezést használ vagy éppen káromkodik s mindig akad az iskola népe között egy olyan ki siet ezt bejelenteni: már most mi itt a tanító teendője.

Ha mindjárt szigorral kezdi, lehet hogy ugy elriasztja a szegény gyermeket, hogy azután valóban kötéssel kell az iskolába huzni, ha pedig fel sem veszi a dolgot, hallgatólagon beleegyezését adja az ily kifejezések használatába és ezáltal a többinek is mintegy szabadalmat ad.

Mivel pedig főtörekvésünk abban találja czéjjét, hogy a gyermek mindig helyesen, szépen beszéljen mert a beszéd, különösen a gyermekek-nél a lélek állapotának, az agy működésének hű tükre: emélfogva minden egyes esetben, hol a gyermek rut kifejezést vagy káromkodást hallat, a tanító különös szöguru szemlölédést tartson és ennek utána a következő eredményre jut.

Első sorban a gyermek nem tudja sokszor, hogy az bün, hiba, ha ő káromkodik vagy megen-

gedhetlen kifejezéseket használ és pedig azon egyszerű okból, mert még senki sem mondta neki, hogy az nem szép dolog, rút dolog sőt bün is.

Ez kissé különösen hangzik, de úgy van. Mert vannak ám kérem olyan szülők is, kik előtt a gyermek mondhat amit akar, nem tartják szük-ségesnek őt figyelmeztetni az általa mondottak helytelen voltára, sőt ellenkezőleg, nevetnek rajta egyet és mintegy dícserekedve mondják, hogy az ő gyermekök milyen okos, milyen hunczut, már ezt is tudja.

Mi természetesebb hogy az ily gyermeknél kezdetben a büntetésnek nincs helye. Itt csak nyájas szeretetteljes felvilágosításnak, később megintésnek kell következni. — Különbben is ezen esetben a baj könnyen orvosolható, mivel rossz akarat a gyermek részéről nincs a dologban, s csak hogy kedvünkre tehessen, igyekezni fog beszéjére vigyázni.

A második eset már komolyabb. Itt ugyan figyelmeztették szülei a káromkodó gyermeket, de két baj adja elő magát, melynek következtében a figyelmeztetés kárba vész. Első, hogy a szülők maguk sem vigyáznak kellőkép szavaikra és gyakran el eresztének egy káromló kifejezést, másodsor ha intik is gyermekeiket, azt kellő szigorral és következetességgel nem teszik.

Ezen esetben a gyermek szöguru büntetést érdemel, mivel tudva a helyest, mégis helytelenel mond.

A dolog bünös voltának megvilágítása, figyelmeztetés s ha mindez nem használ, nyilvános megzégényítés és dorgálás, rendszerint a kellő eredményre vezetnek.

A hazugság és az arra való hajlam szintén mint a családból behurzolt vendég szerepel az iskolában.

Kiirtása nem oly nehéz dolog, csak erős következetességet és nyilvánosságot kíván.

A hazudozó gyermeket lépten-nyomon kísérik s világosan mutassuk ki, hogy most az igaz dologgal ellenkezőt mondott.

Kényszerítsük hangosan tanuló társai előtt beismernie — esetről-esetre — hogy most hazudott, szöguyenítsük meg nyilvánosan, értessük meg vele a hazugság utálatos voltát és látni fogjuk hogy a gyógyszer használni fog, hazugság a tanterem falai között nem ver gyökeret.

Az első hetekben — midőn a megszokás nehézségein túl van a gyermek — mindjárt kitünik, vajjon egyéni természete, vérmérséklete szelidségre, jámborságra hajló-e vagy lobbanckony szilaj. — Majdnem naponkint történnek egy népes iskolában oly dolgok, melyekben a tanítónak bíraskodnia kell. — Értekeztem keretén kívül esik mindazon irányelvek fejtegetése, melyek a tanítót ezen ténykedésben vezéreljék, csupán annyit óhajtok megjegyezni, hogy ezen panaszoknak leg-alább fele rendszeren oly csekélység, mi alig méltatható figyelemre. — Egy jó része pedig rendszeren verekedés, jobban mondva csipés, lökés

mint sokszor magam elé bámulva, elmerülten néztem bele az üres levegőbe, feltűnt előttem felszeg, szögletes alakja, láttam lesütött szemeit, piruló kedves arcozókáját, hallottam félnék hangját s kacagtam naiv, csaknem az ügyefogyottságig naiv modorán.

Négy évig nem láttam.

És mikor négy év múlva mindketten hazakerültünk s megláttuk egymást, szögnyü módon meg voltunk lepve mind a ketten. Ő bajszomat csodálta, én meg őt, a maga egészében.

Memyire különbözött ez a telt, gömbölyü idomu, minden ízében tökéletes, piros arcu, villogó, merész tekintetű hajadon attól az alaktól, melyet én képzeletemben kis hugoeskámról alkottam!

És a mint így bámultam őt tetőtől talpig, a mint végignéztam alakján és tekintetemen hoszsza elmerengtem picziny piros ajkacskaín, ő kezdett el kacagni, csengő, tiszta, ezüst hangon, úgy hogy én jöttem zavarba s szinte elpirultam.

Rossz néven vettem tőle e gnyos kacajt s megfeddtem érte.

— Nem jól teszed, Ilus, hogy kacagsz rajtam! Hiszen látod, hogy egészen el vagyok csodálkozva! Annyira elváltoztál, hogy szinte kétke-dem abban, hogy csakugyan te vagy-e az vagy sem? Ilus még egyre kacagott.

— Oh, a mi a csodálkozást illeti, hát én is csodálkozom! De azért még nem kell zavarba jönni!

Kerekre nyitottam szememet.

— Hogyan! Hát te a zárdában szoktál így le a zavarba jövérsől?

Hamisan mosolyogva felelte rá:

— Meglehet! A zárdában sok mindent lehet tanulni!

— Ha! Hát a nénikék! Azok az ártatlan, illentudó, szenteskedő nénikék! — mormogtam magamban.

— Oh, nem a nénikék. — felelte Ilus, — de a — barátok!

— Vagy egy!

És ettől a beszélgetéstől kezdve ismét sokat voltunk együtt. Csaknem annyit, mint hajdan, régen.

De nem csókoltuk meg egymást soha. Pedig én rendkívül nagy vágyat éreztem arra, hogy ajkaimmal érinthessem orezait. De nem mertem indítványozni. Egyrészt azért, mert olyan volt, mint egy királynő, s nagyon is fölöttem állónak látszott, másrészt azért, mert szivecskéjének volt már választottja is. Félig-meddig menyasszony volt.

Egy multság alkalmával azonban, melyen mindketten jelen voltunk, s melyen ő táncztól kipirultan, csakugyan igézően szép volt, nem tudtam tovább uralkodni vágyaimon, s így szóltam hozzá, mikor egyedül voltunk, s nem látott bentünket senki:

— Ilus, adj egy csókot!

Közel hajolt hozzám és így szólt:

— Csitt! . . . Most nem lehet! . . . Majd máskor!

— Mikor? — kérdém mohón.

Ajkára szoritotta ujjait, s nagy titkolózva felelte:

— Majd . . . majd . . . ha — férjnél leszek.

J. A.

Helyi és vidéki hírek.

— Jól értesült körökből halljuk, hogy a megyei főispán Zenta város főkapitányává a zentai járás másodszolgabíróját, Rezsnyit Aurélt urát nevezte ki. Szívesen adunk e kinevezés fölötti örömlünknek kifejezést, mert első sorban Rezsnyit urban egy kitűnő, szakavatott, minden pártokon felül álló erőt nyertünk; másodsorban a főispán ő méltósága a még mindig hullámzó pártszenvédély csillapítására való célzását véljük abban látni, hogy a most kisebbségben lévő párt emberét nevezte ki e fontos állásra, és míg a részleges tisztújításnál az egyik párt győzelmé által, addig e kinevezés folytán a másik párt nyerte el kielégítést.

— A helybeli izr. nőegylet f. é. jótékony-célú táncvizsgalmát február első felében fogja megtartani, melyre a meghívókat a legközelebbi napokban fogják szétküldeni. Reméljük, hogy előkelőségünk minden pártja és felekezete szívesen fog e mulatságban a szegények javára táncra keredni.

— Rezsnyit Aurélt ur utódjánt, mint értesülünk, Vojnits Máté ur nevezetett ki másodszolgabírónak a zentai járásban.

— Meghívó. A „Zentai Gazdakör” f. 1889. évi január hó 20-án, azaz: Jézus nevenapján könyvtára gyarapítására Homay-féle vendéglő körüli helyiségében táncvizsgalmat rendez, melyre f. Czím és b. családja tisztelettel meghívatik. Belépti díj: Személyenként 40 kr. Családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté est 7 órakor. Felállítások — tekintve a célt — köszönettel fogadtatnak.

— A Gregersen és Fiai, Wulff és Greferer országúti vasútépítési vállalkozó cég teljes erővel működik vasutunk építésén. Mindazon munkálatok, melyek a zord idő mellett végezhetők, gyors egymásutánban követik egymást és ki a Zentáról Szabadkára vezető uton megfordul, kellemesen lepetik meg e munkálatok haladása folytán. Mindjárt a város alatt a kőut baloldalán, nagy kupokba van kirakva a sok szép téglá, melyből kora tavasszal fog épülni az indóház és így mindenütt megtörténik minden, mi a tél derekán eszközölhető. Ha a munka így folyik, előbb fognak a vasparipák nálunk prüszkölni, mintsem vártuk. Különben, hol e cég működik, ott késelemleről szó sem lehet. Bizony ideje már, hogy a külvilágtól való elszigeteltségünk megszűnjék.

— Táncvizsgalmak. Tegnap este tartotta meg a helybeli önkéntes tűzoltó egyesület az Eugen herceg szálló dísztermében táncvizsgalmát, mely mint értesülünk teljes sikert aratott. Jövő számban részletesen fogunk róla megemlékezni. — Ugyancsak tegnap este mulattak a csókaiak Casinojuk báljában, melyen valószínűleg nem hiányzott a szokásos kedélyesség.

— Szenzitiós gyermekgyilkosság. Vadállati lelketlenséggel tette el láb alól Szabó Ferenc kaszinói vendéglős Nagy Erzsike nevű cselédje f. hó 10-én, esőtörtökön az esti órákban újonnan született gyermekét, melyet szülése után az árnyékszekébe dobott. A gyermekszírásra figyelmessé lett cselédség útján a vendéglős a rendőrséghez fordult s a leány vallomása után azonnal hozzá is fogtak az árnyékszekék felbontásához, honnan még csaknem két óra hosszáig felhallatszott sirása. Az árnyékszekék felbontása azonban, csatornás szerkezetnél fogva, csaknem három órai munkát vett igénybe, míg végre est 9 órakor az ásatást elvégezvén a gyermeket ki lány volt, kivették, ki ekkorra már az elvérzés következtében meghalt. A szivtetten anyját pedig a kórházban ápolják, e rémtettelt eddigi vallomása szerint öntudatlan állapotában követte el. A vizsgálatot azonnal megindították.

— E hó 2-án éjjel Molnár Gábor Gergelytől 13 darab juhot hajtottak el. 6 darab a juhok közül hajtás közben valószínűleg elszéledt, melyeket a károsult másnap meg is talált, kettőnek pedig bőrét találták meg a műton a csárda közelében.

— Ezt is csak Amerika kezdeményezheti. Az északamerikai zsidó szaklapok háborút üzentek

a „Szabbath” (nyugvásra szánt nap) szombatban való megtartása ellen és „Szabbath”-ot szombatról a keresztények vasárnapjára akarják áttenni. Mindaddig az orthodox zsidók szombaton ülték meg a biblia által előírt „Szabbath”-ot és noha az országos törvény nem ellenzi a vasárnapi üzleti működést, keresztény polgártársaik iránti tekintetből a zsidók vasárnapon is zárva tartják üzleteiket. E kétszeres ünneplés nagy gazdasági hátrányára van az orthodox zsidóknak, minek folytán a szombaton való ünneplés ellen mozgalom indult meg, még pedig orthodox zsidó teológusok közlönyeiben. A „Szabbath” megtartását érveléseik szerint, a sztt írás nem köti naphoz, csak a hetedik napon való nyugvást rendeli el. A zsidóknál a napoknak neveik sincsenek, csak egytől hét napig számítanak és a hetedik napot kell megünnepelni. Ha egyszer a szombat és vasárnapot egymásután zsidó „Szabbath”-ként szigorúan megünnepelik, úgy az első nap hétfőre, a 7-ik nap pedig vasárnapra esik és így a zsidók „Szabbath”-ja a keresztények heti ünnepeivel együtt esnek. Nagyon valószínű, hogy az amerikai gyakorlati gondolkodásmódjának e törekvés siker koronázandja. Különben Amerikában már régóta vannak felekezetek nélküli templomok, melyekben különböző felekezetek bizonyos meghatározott napokon és órákban tartják meg az isteni tiszteletet, mi által vallásügyi kiadásainkál tetemes összeget takarítanak meg.

— Felmentés a népfölkelés alól. A belügyminiszter felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy a népfölkelés kötelezettségében álló ama központi és járási tisztviselőkről, rendezett tanácsu városi és községi közegyekről, továbbá a vármegye felügyelete alatt álló magántelbolyházak, kórházak és gyógyszerárak személyzetéről, nemkülönben a községi és körorvosokról, kiknek működése a közszolgálat érdekében elkerülhetlenül szükséges, január 15-ig tegyenek hozzá fölterjesztést, hogy azok a népfölkelési szolgálat alól esetleg fölmenthetők legyenek.

— Elvi határozatok iparügyekben. A földm., ipar- és kereskedelemügyi miniszter mint harmadfokú iparhatóság a következő határozatokat hozta: Az iparos-tanoncz, iskolamulasztása miatt nem büntethető, s nem kötelezhető ítéletileg arra, hogy utólag egy bizonyos ideig még iskolába járjon. — A tanviszony befejeztével a tanoncznak az ipartörvény 67. §-a értelmében iparhatósági bizonyítvány adandó ki. Ha azonban a tanoncz iskolamulasztása miatt iskolai bizonyítványt nem nyert az iparhatósági bizonyítványban megemléendő, hogy a tanoncz minősítése iskolai mulasztása miatt megállapítható nem volt.

— A fegyvergyakorlatok alól való fölmentések ügyében a honvédelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki, melyben fölmerült kétségek eloszlatása céljából kijelenti, hogy a hivatalos kérelmek felett, a melyek állami vagy közigazgatási szolgálatban álló s fegyvergyakorlatra behívott valamely egyénnek a fegyvergyakorlat alól való fölmentése iránt a közszolgálat érdekében emelhetnek, az a hadtestparancsnokság van hivatva érdemlegesen határozni, melyhez a fölmentendő egyén nyilvántartására hivatott hadkiegészítési kerületi parancsnokság tartozik.

— Ki tartozik megfizetni az iparosnak kórházi költségeit? A belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából kijelentette, hogy az iparosinas sem a munkások, sem a cselédek közé nem sorolható, hanem az ipartörvény által kívánt írásbeli szerződés alapján felfogadott segédszemély, kire sem a cselédtörvény, sem a betegápolásra nézve fennálló szabályok nem alkalmazhatók. Az ipartörvény az iparost csak arra kötelezi, hogy az inast, a mennyiben a háznépéhez tartozik, betegség esetében ápolásban részesítse. Ha azonban az inas oly betegségbe esnek, mely miatt kórházba kell vinni: akkor az iparos az így származott gyógyítási költségek megfizetésére nem kötelezhető, hanem a költségek megtérítésénél épp úgy kell eljárni, mint a szolgálati, vagy munkaviszonyban nem álló emberekkel szemben. Ezután tehát, ha bírják, vagy maguk az inasok, vagy pedig szüleik viselik a gyógyítási díjat, ha pedig nem bírják, akkor illetőségi községükön veszik meg ezt is,

hajluzás s efféle merényletek bemondásából áll. — Mivel pedig a gyermek megszokta már ottlón, hogy az efféle bánatmakon ő vegyen elégtételt, ezen megszokást behozza a tanterembe és itt is csak oly gyorsan igyekszik egy erőyes csipés által a rajta elkövetett sérelmet megboszulni, mint az utcán. Ezt azonban tűrni nem szabad. — Mindenek előtt a tanító hasson oda, hogy ha a gyermeknek a tanteremben bármivel vagy bárkivel baja van, forduljon hozzá, ez ugyan nem valami mulatságos dolog, mivel azután végössza alig van a háborgatásoknak, de mikor már a gyermekek megszokták mindenért a tanítóhoz fordulni, lassankint mindig szűkebb és szűkebb korlátok közé szorítják ezen szabadalmat az által hogy a csekély dolgok bemondóit elutasítjuk s megértetjük velük, hogy ily kicsinyes dolgot nem illik mindjárt a mi tudomásunkra hozni, mivel az nem szép, az árukkodás; „A” is tett már hasonló dolgot és B. elnézte neki, mert az mindenkin megeshet. E tilalom ellen többször vétőket azután megdorgáljuk, mivel kerülnek oly gyermekeket is kiknek fecsegése azután valóban kiálthatlan p. ilyenek, tanító ur A. levette a kalapot, tanító ur B. a lábamra hágott, tanító ur C. meglökte a kezemet! stb. stb. Az ilyen közbeszólások zavarják az oktatást, megtörik a figyelmet és megszakítják az árukkodást.

Általában a tanító soha ne engedje meg, hogy a gyermek minden engedelem kérés és megadás nélkül beszéljen, mert az nagy fejelemtelenséggé nővi ki magát, itélete mindig igazságos és büntetése szigorú és következetes is legyen.

Meg kívánom jegyezni továbbá még, hogy az általam fentebb elősorolt hibák orvoslása az általam vázolt módon leginkább a besz. ért gyakorlatok és olvasmányok alapján történjék és pedig több okból! — első sorban a kezdő gyermek első tantárgya a beszédértelem gyakorlatok, másodsorban a példa, apróbb elbeszélések és mesék alakjában, az oktatás az erkölcsi tanúságok kivonásában egyetlen tantárgynál sem nyújt oly bő anyagot, mint a besz. ért. gyakorlatoknál és az olvasmányoknál. A szoktatás azonban terjedjen ki az egész tanítási időre.

Talán mondanom is felesleges, hogy egyes hibák kiirtásánál nem egyes esetek előfordulását kell bevézni, hanem a netán megtörténő, de még eddig nem nyilvánult ferdeségeket azzal kell megelőzni, hogy az egyes jó példákat, erkölcsnemesítő meséket, verseket, akként dolgozzuk föl, hogy az a fogékony gyermeki kebelben mint kedves, utánzásra ingerlő dolog tünjék fel.

A legfőbb eredmény azonban a tanító egyéniségétől függ. — Ha a tanító a közéletben minden lehető alkalmat felhasznál arra, szüleivel érintkezzék és ekkor tapintatos és a körülményeket tekintetbe vevő tanácsokkal, utasításokkal látja el őket, ha a szülékekkel való beszélgetése oly tárgy, melyből azok hasznos tanúságot vonhatnak ki, különösen gyermekeik nevelését illetőleg s ha a tanító a társas életben oly tulajdonságokkal bír, melyek személyét közkedvelté, népszerűvé teszik, úgy ugye már nyerve van.

Ha végre a gyermek a tanítóban nem csak szigorú bíróját látja folytonosan, hanem azon szerető, nyújás, jó indulatu atyai barátot, kihez bizalommal fordulhat, kinek személyén szeretettel csügghet s kinek kedvéért is már örömmel teszi meg a tőle kívánt dolgokat, mik a jó viselet figyelem és szorgalomban nyernek kifejezést; mondom, ha a tanító ugy a közéletben, mint az iskolában ekként tölti be hivatását, ugy a családi nevelés netáni ferdeségei mielőbb száműzve lesznek iskolájából s ott a tiszta erkölestől szaturált rend, fegyelem és szorgalom foglalja el méltó helyét.

(Folytatás következik.)

Novoszei János.

Wulff Emil építési vállalkozókkal a vasút megépítése iránt kötöttek, minden fenntartás nélkül változatlanul kötelezőleg áturbázzák.

6. A részvénytársaság az előző pontban felsorolt jogok és kötelezettségek engedélyezését és áturbázását elfogadja.

7. A társaság alaptőkéje 4.412.000 forint, melyből

$\frac{2}{5}$ rész = 1.764.800 forint törzs-

$\frac{3}{5}$ rész = 2.647.200 forint elsőbbségi részvényekből fog beszerezettetni.

(Folytatjuk.)

Közgyűlési tudósítás.

Zenta város képviselőtestülete f. é. január havi rendes közgyűlését 10-én tartotta meg, mintegy 100-120 képviselő jelenlétében.

E közgyűlésről szóló tudósításunk csupán a tárgysorozat fontosabb pontjairól ad ismertetést. Jövőre azonban ez egészen teljes lesz, mert a közgyűlésekre lapunk ezentúl külön megbízottat küld fel a terembe, hol — köszönet érte — a városi képviselőtestületnek — a „Hetilap” részére is állandó tudósító asztal ön felállítva.

Álláspontunk körvonalozásaként megemlíthjük e helyt még azt is, hogy tudósításunk a felfolyandó közgyűlésekről mindenkor szigorú tárgyilagossággal, távol minden egyéni megjegyzésektől és felfogások nyilvánításától. A képviselőtestület működéséről nyilvánítani szándékolandó külön-külön bírálatok elmondására lapunk más tere áll a n. é. közönség rendelkezésére, mit igénybe vehet — sőt igen óhajtjuk és kérjük, hogy minden köz- és társadalmi ügy czéljából vegyen is igénybe városunk minden értelmes s tisztelt polgára — pártkülömbőség nélkül.

Ezeknek előrebocsátása mellett felvesszük tárgyunk tulajdonképi fonatát: a közgyűlési tudósítást.

I. Az egész városi lakosságot kiválóan érdeklő tárgyak elsje: a vasút-ügye volt. A közgyűlési tárgysorozat 3-ik pontja ugyanis így szólt: „Előterjesztése Schmausz Endre vármegyei alispán ur 1878. évi decz. 27-én kelt 27.391. alisp. sz. rendelkezének Zenta város közönsége által vasútépítés czéljaira megajánlott 200.000 frtnak leendő beszerzése iránti határozat; továbbá a vasúti igazgatóságba Zenta város részéről kiküldendő egy tagra nézve teendő hármas kijelölés fogantatása végett.”

Többeknek felszólalása mellett határozottat, miszerint: mindaddig, míg a legfelsőbb hatóság az „Alispáni tervezet” úgy az egész vonal, valamint az összes épület-terveket a városnak meg nem küldi, — addig viszont a város függőben tartja a megszavazott 200.000 forintnak kérdését.

II. Második fontos tárgya volt a január havi közgyűlésnek: „A választás alá nem eső városi

képviselők f. 1889. évre érvénynyel bírándó névjegyzékének kiigazítása végett a múlt december havi közgyűlés 324. sz. határozatával újabb küldöttség indokolt jelentésének előterjesztése.

Az 1889. évre, a virilisták közül kihagyni határozottat: a) vagyonnal nem rendelkezői okból: Gombos Gábor és Ignác, Partetich Félix, Dimitrievics Mihály, Fehér Imre, Dr. Milkó Ignác, Budai László, „Keresztény önszegélyző szövetkezet”, Boros Imre. — Halálozás és örökösödés nem kellő rendelkezése miatt: Czintola Antal özvegye, Szabó Ferencz, Zagoricza Mózes, Popov Mihály özvegye, Popov Koszta, Ország Mihály. — c) Irni és olvasni nem tudók gyanánt kihagyttak: Veréb János, Kadvány Mihály, Pecsárszky Milkó, Jankovits István, Puskás János, Bursi Albert özv. Tóth Mihály József, Tóth Menyhért Kurta, Kendi Mészáros Antal, Bárány József, Barna András, Szegedi István, Tóth Ferencz, Kalmár István. — d) Egyéb okok miatt kihagyttak: Bergel Lajos, Viszy József, Czebe Győző, Bárány Lukács, Dudás Lajos. Összesen 34. Az ekként kiigazított virilista-névjegyzék — a képviselői gyűlés határozatának esetleges megfellebbezése czéljából — a városházán 14 napig nyilvántartandó leszen.

III. A most elmondottakon kívül a több lényegtelen tények közül felemlítendőnek tartjuk még a közgyűlés azon határozatát, mely szerint a zentai „Gazda-kör”-nek a létezésére megszavazott évi 150 forintnyi összeget beszünteti.

r. t.

A családi nevelés ferdeségeinek orvoslása a népiskolában.

(Folytatás.)

Megtörténik, hogy a gyermek — miután megszokta a tanulók társaságát — elszólja magát, sikamlós kifejezést használ vagy éppen káromkodik s mindig akad az iskola népe között egy olyan ki siet ezt bejelenteni; már most mi itt a tanító teendője.

Ha mindjárt szigorral kezd, lehet hogy egy elriasztja a szegény gyermeket, hogy azután valóban kötéllal kell az iskolába huzni, ha pedig fel sem veszi a dolgot, hallgatólag beleegyezését adja az ily kifejezések használatába és ezáltal a többinek is mintegy szabadalmat ad.

Mivel pedig főtörekvésünk abban találja czélját, hogy a gyermek mindig helyesen, szépen beszéljen mert a beszéd, különösen a gyermekek-nél a lélek állapotának, az agy működésének hű tükré; emélfogva minden egyes esetben, hol a gyermek rut kifejezést vagy káromkodást hallat, a tanító különös szigorú szemlélődést tartson és ennek utána a következő eredményre jut.

Első sorban a gyermek nem tudja sokszor, hogy az bűn, hiba, ha ő káromkodik vagy megen-

gedhetlen kifejezéseket használ és pedig azon egyszerű okból, mert még senki sem mondotta neki, hogy az nem szép dolog, rút dolog sőt bűn is.

Ez kissé különösen hangzik, de úgy van. Mert vannak ám kérem olyan szülők is, kik előtt a gyermek mondhat amit akar, nem tartják szükségesnek őt figyelmeztetni az általa mondottak helytelen voltára, sőt ellenkezőleg, nevetnek rajta egyet és mintegy dicsékedve mondják, hogy az ő gyermekek milyen okos, milyen hunczut, már ezt is tudja.

Mi természetesebb hogy az ily gyermeknél kezdetben a büntetésnek nincs helye. Itt csak nyájias szeretetteljes felvilágosításnak, később megintésnek kell következni. — Különb is ezen esetben a baj könnyen orvosolható, mivel rossz akarat a gyermek részéről nincs a dologban, s csak hogy kedvünkre tehessen, igyekezni fog beszüntjére vigyázni.

A második eset már komolyabb. Itt ugyan figyelmeztették szülei a káromkodó gyermeket, de két baj adja elő magát, melynek következtében a figyelmeztetés kárba vész. Első, hogy a szülők maguk sem vigyáznak kellőképp szavaikra és gyakran el eleresztenek egy káromló kifejezést, másodsor ha intik is gyermekeiket, azt kellő szigorral és következetességgel nem teszik.

Ezen esetben a gyermek szigorubb büntetést érdemel, mivel tudva a helyest, mégis helytelenül mond.

A dolog bűnös voltának megvilágítása, figyelmeztetés s ha mindez nem használ, nyilvános megzégényítés és dorgálás, rendszerint a kellő eredményre vezetnek.

A hazugság és az arra való hajlam szintén mint a családból behurcolt vendég szerepel az iskolában.

Kiirtása nem oly nehéz dolog, csak erős következetességet és nyilvánosságot kíván.

A hazudozó gyermeket lépten-nyomon kíséreljük s világosan mutassuk ki, hogy most az igaz dologgal ellenkezőt mondott.

Kényszerítsük hangosan tanuló társai előtt beismernie — esetéről-esetre — hogy most hazudott, szegényítsük meg nyilvánosan, értesítsük meg vele a hazugság utálatos voltát és látni fogjuk hogy a gyógyszer használni fog, hazugság a tanterem falai között nem ver gyökeret.

Az első hetekben — midőn a megszokás nehézségein túl van a gyermek — mindjárt kitűnik, vajjon egyéni természete, vérmérséklete szelidségre, jámborságra hajló-e vagy lobbanékony szilaj. — Majdnem naponta történnek egy népes iskolában oly dolgok, melyekben a tanítónak bíraskodnia kell. — Értekezletem keretén kívül esik mindazon irányelvek fejtegetése, melyek a tanítót ezen ténykedésben vezéreljék, csupán annyit óhajtok megjegyezni, hogy ezen panaszkodnak legáltalabb fele rendszeren oly csekélység, mi alig méltatható figyelemre. — Egy jó része pedig rendszeren verekedés, jobban mondva csipés, lökés

mint sokszor magam elé bámulva, elmerültem néztem bele az füres levegőbe, feltűnt előttem felszeg, szögletes alakja, láttam lesütött szemeit, piruló kedves arcoeskáját, hallottam félénk hangját s kacagtam naiv, csaknem az ügyefogyottságig naiv modorán.

Négy évig nem láttam.

És mikor négy év múlva mindketten hazakerültünk s megláttuk egymást, szörnyű módon meg voltunk lepve mind a ketten. Ő bajuszomat csodálta, én meg őt, a maga egészében.

Memyre különbözött ez a telt, gömbölyű idomu, minden izében tökéletes, piros arcu, villogó, merész tekintetű hajadon attól az alaktól, melyet én képzeletemben kis hugocskámról alkottam!

És a mint így bámultam őt tetőtől talpig, a mint végignétem alakján és tekintetemen hosszan elmerengtem picziny piros ajkacskáin, ő kezdett el kacagni, csengő, tiszta, ezüst hangon, úgy hogy én jöttem zavarba s szinte elpirultam.

Rossz néven vettem tőle e gunyos kacajt s megfeddtem érte.

— Nem jól teszed, Ilus, hogy kacagsz rajtam! Hiszen látod, hogy egészen el vagyok csodálkozva! Annyira elváltoztál, hogy szinte kétkezem abban, hogy csakugyan te vagy-e az vagy sem? Ilus még egyre kacagott.

— Óh, a mi a csodálkozást illeti, hát én is csodálkozom! De azért még nem kell zavarba jönni!

Kerekre nyitottam szememet.

— Hogyan! Hát te a zárdában szoktál így le a zavarba jövésről?

Hamisán mosolyogva felelte rá:

— Meglehet! A zárdában sok mindent lehet tanulni!

— Ha! Hát a nénikék! Azok az ártatlan, illemtudó, szenteskedő nénikék! — mormogtam magamban.

— Oh, nem a nénikék, — felelte Ilus, — de a — barátok!

— Vagy úgy!

És ettől a beszélgetéstől kezdve ismét sokat voltunk együtt. Csaknem annyit, mint hajdan, régen.

De nem csókoltuk meg egymást soha. Pedig én rendkívül nagy vágyat éreztem arra, hogy ajkaimmal érinthessem orcáit. De nem mertem indítványozni. Egyrészt azért, mert olyan volt, mint egy királynő, s nagyon is fölöttem állónak látszott, másrészt azért, mert szivecskéjének volt már választottja is. Félig-meddig menyasszony volt.

Egy mulatság alkalmával azonban, melyen mindketten jelen voltunk, s melyen ő táncztól kipirultan, csakugyan igézően szép volt, nem tudtam tovább uralkodni vágyaimon, s így szóltam hozzá, mikor egyedül voltunk, s nem látott bennünket senki:

— Ilus, adj egy csókot!

Közel hajolt hozzám és így szólt:

— Csitt! . . . Most nem lehet! . . . Majd máskor!

— Mikor? — kérdém mohón.

Ajkára szoritotta ujjait, s nagy titkolózva felelte:

— Majd . . . majd . . . ha — férjnél leszek.

J. A.

Helyi és vidéki hírek.

— Jól értesült körökből halljuk, hogy a megyei főispán Zenta város főkapitányává a zentai járás másodszoibiróját, Rezsnyit Aurél urat nevezte ki. Szívesen adunk e kinevezés fölötti örömtünknek kifejezést, mert első sorban Rezsnyit urban egy kitűnő, szakavatott, minden pártokon felül álló erőt nyertünk; másodsorban a főispán ő méltósága a még mindig hullámozó pártszünetedély csillapítására való ezézésát véljük abban látni, hogy a most kisebbségben lévő párt emberét nevezé ki e fontos állásra, és míg a részleges tisztújításnál az egyik párt győzelme által, addig e kinevezés folytán a másik párt nyerte el kielégítést.

— A helybeli izr. nőegylet f. é. jótékony-célú táncvizsgalmát február első felében fogja megtartani, melyre a meghívókat a legközelebbi napokban fogják szétküldeni. Reméljük, hogy előkelőségünk minden pártja és felekezete szívesen fog e mulatságban a szegények javára tánczra kerekedni.

— Rezsnyit Aurél ur utódjánt, mint értesülünk, Vojnits Máté ur neveztetett ki másodszoibirónak a zentai járásban.

— Meghívó. A „Zentai Gazdakör” f. 1889. év január hó 20-án, azaz: Jézus nevenapján könyvtára gyarapítására Homay-féle vendéglő körüli helyiségben táncvizsgalmat rendez, melyre t. Czím és b. családja tisztelettel meghívatik. Belépti díj: Személyenként 40 kr. Családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté esti 7 órakor. Felülfizetések — tekintve a czélt — köszönettel fogadtatnak.

— A Gregersen és Fiai, Wulff és Greferer országúri vasútépítési vállalkozó cég teljes erővel működik vasutunk építésén. Mindazon munkálatok, melyek a zord idő mellett végezhetők, gyors egymásutánban követik egymást és ki a Zentáról Szabadkára vezető uton megfordul, kellemesen lepetik meg e munkálatok haladása folytán. Mindjárt a város alatt a kőut bulodalán, nagy kupokba van kirakva a sok szép téglá, melyből kora tavasszal fog épülni az indóház és így mindenütt megtörténik minden, mi a tél derekán eszközölhető. Ha a munka így folyik, előbb fognak a vasparipák nálunk prűszkölni, mintsem vártuk. Különben, hol e cég működik, ott késedelemről szó sem lehet. Bizony ideje már, hogy a külvilágtól való elszigeteltségünk megszünjék.

— Táncvizsgalmak. Tegnap este tartotta meg a helybeli önkéntes tüzoltó egylet az Eugen herczeg szálló disztermében táncvizsgalmát, mely mint értesülünk teljes sikert aratott. Jövő számban részletesen fogunk róla megemlékezni. — Ugyancsak tegnap este mulattak a csókaiak Casinojuk bálján, melyen valószínűleg nem hiányzott a szokásos kedélyesség.

— Szenzatiós gyermekgyilkosság. Vadál-lati lelketlenséggel tette el láb alól Szabó Ferenc kaszinói vendéglős Nagy Erzsit nevű eselődé f. hó 10-én, esőtörtökön az esti órákban ujonszült gyermekét, melyet szülése után azonnal az árnyék-székbe dobott. A gyermekszírásra figyelmessé lett eselődés útján a vendéglős a rendőrséghez fordult s a leány vallomása után azonnal hozzá is fogtak az árnyék-szék felbontásához, honnan még csaknem két óra hosszáig felhallszott sírása. Az árnyék-szék felbontása azonban, esatornás szerkezeténél fogva, csaknem három órai munkát vett igénybe, míg végre esti 9 órakor az ásatást elvégezvén a gyermeket ki lány volt, kivethették, ki ekkorra már az elvérzés következtében meghalt. A szivtelen anyát pedig a kórházban ápolják, e rémtettet eddigi vallomása szerint öntudatlan állapotában követte el. A vizsgálatot azonnal megindították.

— E hó 2-án éjjel Molnár Gábor Gergelytől 13 darab juhot hajtottak el. 6 darab a juhek közül hajtás közben valószínűleg elszéledt, melyeket a károsult másnap meg is talált, kettőnek pedig bőrét találták meg a műton a csárda közelében.

— Ezt is csak Amerika kezdeményezheti. Az északamerikai zsidó szaklapok háborút üzentek

a „Szabbath” (nyugvásra szánt nap) szombaton való megtartása ellen és „Szabbath”-ot szombatról a keresztények vasárnapjára akarják átteni. Mindaddig az orthodox zsidók szombatot ülték meg a biblia által előirt „Szabbath”-ot és noha az országos törvény nem ellenzi a vasárnapi üzleti működést, keresztény polgártársaik iránti tekintetből a zsidók vasárnapon is zárva tartják üzleteiket. E kétszeres ünneplés nagy gazdasági hátrányára van az orthodox zsidóknak, minek folytán a szombaton való ünneplés ellen mozgalom indult meg, még pedig orthodox zsidó theologusok közlényeiben. A „Szabbath” megtartását érveléseik szerint, a szt irás nem köti naphoz, csak a hetedik napon való nyugvást rendeli el. A zsidóknál a napoknak neveik sincsenek, csak egytől hét napig számitanak és a hetedik napot kell megünnepelni. Ha egyszer a szombat és vasárnapot egymásután zsidó „Szabbath”-ként szigoruan megünnepelik, úgy az első nap hétfőre, a 7-ik nap pedig vasárnapra esik és így a zsidók „Szabbath”-ja a keresztények heti ünnepeivel együtt esnek. Nagyon valószínű, hogy az amerikaiak gyakorlati gondolkozásmódjának e törekvését siker koronázza. Különben Amerikában már régóta vannak felekezetek közötti templomok, melyekben különböző felekezetek bizonyos meghatározott napokon és órákban tartják meg az isteni tiszteletet, mi által vallásügyi kiadásainkál tetemes összeget takarítanak meg.

— Felmentés a népfölkelés alól. A belügy-miniszter felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy a népfölkelés kötelezettségében álló ama központi és járási tisztviselőkről, rendezett tanácsu városi és községi közegekről, továbbá a vármegye felügyelete alatt álló magántérbolyházak, kórházak és gyógyszerházak személyzetéről, nemkülönb a községi és körorvosokról, kiknek működése a községérdekében elkerülhetlenül szükséges, január 15-ig tegyenek hozzá fölterjesztést, hogy azok a népfölkelési szolgálat alól esetleg fölmenthetők legyenek.

— Elvi határozatok iparügyekben. A földm., ipar- és kereskedelemügyi miniszter mint harmadfoku iparhatóság a következő határozatokat hozta: Az iparos-tanonez, iskolamulasztása miatt nem büntethető, s nem kötelezhető itéletileg arra, hogy utólag egy bizonyos ideig még iskolába járjon. — A tanviszony befejeztével a tanoncznak az ipartörvény 67. §-a értelmében iparhatósági bizonyítvány adandó ki. Ha azonban a tanonez iskolamulasztása miatt iskolai bizonyítványt nem nyert az iparhatósági bizonyítványban megemlített, hogy a tanonez minősítése iskolai mulasztása miatt megállapítható nem volt.

— A fegyvergyakorlatok alól való fölmentések ügyében a honvédelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki, melyben fölmerült kétségek eloszlatása céljából kijelenti, hogy a hivatalos kérelmek felett, a melyek állami vagy közigazgatási szolgálatban álló s fegyvergyakorlatra behívott valamely egyénnek a fegyvergyakorlat alól való fölmentése iránt a községérdekében emeltek, az a hadtestparancsnokság van hivatva érdemlegesen határozni, melyhez a fölmentendő egyén nyilvántartására hivatott hadkiegészítési kerületi parancsnokság tartozik.

— Ki tartozik megfizetni az iparosnak kórházi költségeit? A belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából kijelentette, hogy az iparosnak sem a munkások, sem a eselődék közé nem sorolható, hanem az ipartörvény által kívánt írásbeli szerződés alapján felfogadott segédszemély, kire sem a eselődéttörvény, sem a betegápolásra nézve fennálló szabályok nem alkalmazhatók. Az ipartörvény az iparost csak arra kötelezi, hogy az inast, a mennyiben a háznépéhez tartozik, betegség esetében ápolásban részesítse. Ha azonban az inas oly betegségbe esnek, mely miatt kórházba kell vinni: akkor az iparos az így származott gyógyítási költségek megfizetésére nem kötelezhető, hanem a költségek megtérítésénél épp úgy kell eljárni, mint a szolgálati, vagy munkaviszonyban nem álló emberekkel szemben. Ezután tehát, ha birják, vagy maguk az masok, vagy pedig szülei viselik a gyógyítási díjat, ha pedig nem birják, akkor illetőségi községükön veszik meg ezt is,

hajhuzás s efféle merényletek bemozdásából áll. — Mivel pedig a gyermek megszokta már ott-hon, hogy az efféle bánalmakon ő vegyen elégtételt, ezen megszokást behozza a tanterembe és itt is csak oly gyorsan igyekszik egy erélyes esipés által a rajta elkövetett sérelmet megszólalni, mint az utczán. Ezt azonban túrni nem szabad. — Mindenek előtt a tanító hasson oda, hogy ha a gyermeknek a tanteremben bármivel vagy bárkivel baja van, forduljon hozzá, ez ugyan nem valami mulatságos dolog, mivel azután vége-hossza alig van a háborgatásoknak, de mikor már a gyermekek megszokták mindenért a tanítóhoz fordulni, lassankint mindig szűkebb és szűkebb korlátok közé szorítják ezen szabadalmat az által hogy a csekély dolgok bemozdóit elutasítjuk s megértetjük velük, hogy ily kicsinyes dolgot nem illik mindjárt a mi tudomásunkra hozni, mivel az nem szép, az árulkodás; „A” is tett már hasonló dolgot és B. elnézte neki, mert az mindenkin megeshet. E tilalom ellen többször vétőket azután megdorgáljuk, mivel kerülnék oly gyermekeket is kiknek fecsegése azután valóban kiálthatlan p. ilyenek, tanító ur A. levette a kalapot, tanító ur B. a lábamra hágot, tanító ur C. meglökte a kezemet! stb. stb. Az ilyen közbeszólások zavarják az oktatást, megtörik a figyelmet és megszoktatják az árulkodást.

Általában a tanító soha ne engedje meg, hogy a gyermek minden engedelem kérés és megadás nélkül beszéljen, mert az nagy fegyelmetlenségé nővi ki magát, itélete mindig igazságos és büntetése szigorú és következetes is legyen.

Meg kívánom jegyezni továbbá még, hogy az általam fentebb elősorolt hibák orvoslása az általam vázolt módon leginkább a besz. ért gyakorlatok és olvasmányok alapján történjen és pedig több okból! — első sorban a kezdő gyermek első tantárgya a beszédértelem gyakorlatok, másodsorban a példa, apróbb elbeszélések és mesék alakjában, az oktatás az erkölcsi tanúságok kivonásában egyetlen tantárgynál sem nyújt oly bő anyagot, mint a besz. ért. gyakorlatoknál és az olvasmányoknál. A szoktatás azonban terjedjen ki az egész tanítási időre.

Talán mondanom is felesleges, hogy egyes hibák kiirtásánál nem egyes esetek előfordulását kell bevárni, hanem a netán megtörténő, de még eddig nem nyilvánult ferdeségeket azzal kell megelőzni, hogy az egyes jó példákat, erkölcsnemesítő meséket, verseket, akként dolgozzuk föl, hogy az a fogékony gyermeki kebelben mint kedves, utánzásra ingerlő dolog tünjék fel.

A legfőbb eredmény azonban a tanító egyéniségétől függ. — Ha a tanító a közéletben minden lehető alkalmat felhasznál arra, szüleiivel érintkezzék és ekkor tapintatos és a körülményeket tekintetbe vevő tanácsokkal, utasításokkal látja el őket, ha a szülekkel való beszélgetése oly tárgyú, melyből azok hasznos tanúságot vonhatnak ki, különösen gyermekeik nevelését illetőleg s ha a tanító a társas életben oly tulajdonságokkal bír, melyek személyét közkedvelté, népszerűvé teszik, úgy ugye már nyerve van.

Ha végre a gyermek a tanítóban nem csak szigorú biróját látja folytonosan, hanem azon szerető, nyájas, jó indulatu atyai barátot, kihez bizalommal fordulhat, kinek személyén szeretettel csügghet s kinek kedvéért is már örömmel teszi meg a tőle kívánt dolgokat, mik a jó viselet figyelem és szorgalomban nyernek kifejezést; mondom, ha a tanító ugy a közéletben, mint az iskolában ekként tölti be hivatását, ugy a családi nevelés netáni ferdeségei mielőbb száműzve lesznek iskolájából s ott a tiszta erkölestől szaturált rend, fegyelem és szorgalom foglalja el méltó helyét.

(Folytatás következik.)

Novoszell János.

— **Kerékpár-sport** ezimen lapot indított Kaszás István, mely megjelenik minden hó 1-én és 15-én. A „Kerékpár-sport” első száma igen díszes kiadásban (gyönyörűen illusztrált ezimlappal) és változatos, kizárólag a kerékpár-sportra vonatkozó tartalommal jelent meg. — Előfizetési díja egész évre 5 frt, félévre 2 frt 80 kr., negyedévre 1 frt 40 kr. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VI. Rózsá-utca 84 sz. alatt van.

— **Az emberiség egy általános baja.** Álló víz vagy olyan is, melynek jelentéktelen folyása van, hamar megromlik és ruhad. Ugyanez a viszony áll be hiányos vérkeringés mellett avagy ha a vér nincs alaposan megújítva. Ha ez a fontos szerv rendellenességbe jut, az egész szervezet megbetegszik. Minthogy a máj mint szűrő vagy szűrő működik, hogy a vért tisztátalanságoktól megóvja, emellett az ő hivatása ama fontos nedvet, mely a testet megtartja és felépíti, tisztán és táplálóan tartani. Ha a máj ezen munkásságát hiányosan vagy éppen nem végzi, számos betegség származik, mert a helyett, hogy a vér életet vitne a test minden része felé, tönkreteszi az egész szervezetet. Májbetegségek univerzális betegségei az emberiségnek, különösen nőknél uralkodik. Mint kitűnő gyógyszer májbajok ellen bizonyult be Warner Safe Curája. Ezeken kiknek egészségét visszaadta, bizonyítják ezt, a többek közt Bayer N. orvostudor, a ki gyakorlatában használja és mindenféle melegen ajánlja. Warner Safe Curájának ára füvegenként 2 frt, minden gyógyszertárban kapható. Füzetek ingyen és frankó küldetnek meg. Czim H. H. Warner & Co. Pozsony.

— A Schvarcz-féle könyvkötészetbe egy jó magaviseletű fiú t a n o n c z u l felvétetik.

Az értéktőzsdéről.

— A „Pénzügyi Utmutató” tudósítása. —

Habár jól értesült forrásokból eredő jelek szerint a magyar államkölesönök conversiojának megindítása már közelebbre várható, mégis azok a remények, amelyeket a tőzsde a nagyszabású művelethez fűzött, ezideig nem valósultak meg. Pedig a pénz drágasága, mely hosszabb időn keresztül gátat vetett az értéktőzsdének fejlődésének, újabban szűnni kezd és alapos a kilátás arra, hogy nemsokára a mérvado jegybankok leszállítják a kamatlábat. Egyszermind a január elején szelvénybeváltás és tőkeviszafizetés címén folyóvá lett tetemes összegek legalább részben bizonyára az értéktőzsdén fognak ismét elhelyezést keresni.

Máskor az ilyen kilátások a tőzsdén előre vetették árnyékukat, most azonban ennek semmi nyoma és mondhatni, hogy a tőzsde esalattkozott, mert a várt hausse helyett az irányzat a legutóbbi napokban ellanyhult.

Okot erre némely híresztelések szolgáltatnak. Beszéltek Bismarck herceg lemondásáról, ami a német birodalmi törvényszéknek a Goffeken figyben hozott határozatára lett volna visszavezethető, a hollandi király aggasztó egészségi állapota a luxemburgi öröklési kérdést a napirendre stb. Mind-ezen hírek első sorban a játékpapírokban idéztek elő érzékeny áresökkenést, amely kiterjedt aztán a többi értéktőzsdék nagy részére is. Mindazonáltal az árhanyatlás nem volt általános.

A fontosabb értékpapírok heti árváltozását a következő összeállításban tüntetjük föl:

	Decz. 31.	Január 8.
4% magy. aranyjárdék	102.40	101.65
5% magy. papírjárdék	93.50	93.65
Magyar hitelrészvény	306.50	313.50
Oztrák	309.75	311.20
Leszámit. bank	98.75	99.50
Pannónia viszontbizt.	910.—	860.—
Északkeleti vasut.	173.75	173.50
Kassa-odebörgei vasut.	144.75	147.—
Hazai takarékpénztár	7875.—	8000.—
Ganzgyár	1025.—	1038.—
Serfözde	745.—	740.—
Magy. vöröskeresztesegylet	12.—	12.25
Cs. kir. körm. arany	5.70	5.68
Német márka	59.20	59.15

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY

	expr.	szem.	gyors.	omu.
Budapest indulás	5 38	8 —	2 28	9 10
Szabadka érkezés	8 54	1 03	6 06*	8 50
Szabadkáról indulás lefelé	8 59	1 46	6 18*	5 50
Csantavér érkezés	—	2 29	—	6 42*
Csantavérről felfelé	—	9 21	1 04	10 26
Szabadka érkezés	6 08	9 41	1 45	10 52*
" indulás	6 10	9 53	2 25	11 22*
Budapest érkezés	9 40	1 42	7 30*	6 50

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.
Szabadka indulás	5 45*	2 45*
Baja érkezés	8 52	5 02
Baja indulás	6 50*	10 26
Szabadka érkezés	10 —*	12 40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	vegy.	szem.	vegy
Szabadka indulás	5 25*	2 10	6 40*
Zombor érkezés	8 05	3 47	9 27
Eszék	1 47	6 18	4 25
Villány	3 47	—	6 21
Villány indulás	—	1 08	9 20*
Eszék indulás	8 26	3 46	11 31
Zombor	11 19	8 10*	6 59
Szabadka érkezés	12 55	10 42*	9 05

HORGOS—SZABADKA és HORGOS—SZEGED.

	szem. v.	szem. v.	vegy
Horgosról indul	8.40	12.25	9.36*
Szabadkára érkezik	9.34	1.20	10.36
Horgosról indul	3.34	7.27*	6.35
Szeged érkezés	4.13	8.06*	7.16

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Schvarcz Sándor.

Mutatószámok ingyen és bérmentve.
Magyarország legelősebb és legdiszesebb képes hetilapja a

„Képes Családi Lapok”.

Mint társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap eddig is megbecsülhetően szolgáltattak tett a magyar nemzeti köznevelésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Választott, élénk és a legszigorúbb kritikát is hallható olvasmányai a legjelölsebb magyar írók tollából erednek s a költői ihletből csak a színteremtő művészek s a olvasói közönségnek. A gondos élénk szerkesztés, az izlées és díszes kiállítás, az esztétikus és az érdeklőnő-memlékező tartalom, a jó ízlés, a legjelölsebb költői lapok képével és színével művészi kivitelű képek szellemi kinészté aratják minden számit.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára

„**HÖLGYEK LAPJA**”
ezüsti dívtárcmelléklettel és a kitűnő könyvvé bekötötté regénymelléklettel együtt: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetéseket legelősebb-ülben postautalványon küldendők.

Mutatószámokat ingyen és bérmentve
kifű és előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad a

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

kiadóhivatala
Budapesten, V. Nagykorona-utca 20 sz.
Tulaj. számú példányokkal még mindig szolgáltathatunk.

Mutatószámok ingyen és bérmentve.

A n. é. közönségnek figyelmét ezennel felhívom azon körülményre, miszerint a 14 év óta fennálló üzletem helyiségét tetemesen kibővítettem és izlésesen berendeztem.

Kapható nálam a **nemzeti irodalom remekei** füzve vagy díszesen kötve, **ifjúságitatok, képes könyvek, legdiszesebb albumok és emlékkönyvek** nagy választéka, **imakönyvek** esont- és bársony díszítéssel, **diszlevélpapírok, írómappák, díszes irodai készletek.**

Élcz-, közhasznu és szaknaptárakban dus választék.

Könyvnyomdám és könyvkötészetemben
minden e szakmába vágó munkák izlésesen és jutányos áron készíttetnek el.

Tisztelettel

Schvarcz Sándor.

Nyomatott Schvarcz Sándornál Zentán.